

Světový den diabetu 14. Listopadu

Diabetes mellitus (úplavice cukrová, cukrovka, DM) vzniká v důsledku nedostatečného účinku inzulínu při jeho absolutním nebo relativním nedostatku a je provázen komplexní poruchou metabolismu cukrů, tuků a bílkovin. Projevuje se především zvýšením hladiny cukru v krvi, tzv. hyperglykemií. Onemocnění je provázeno mnoha komplikacemi, mezi nimiž k nejdůležitějším patří postižení zraku nebo úplná slepota, selhání funkce ledvin či poškození nervů a krevního zásobení dolních končetin (tzv. diabetická noha), které může končit jejich amputací.

Jedná se do značné míry o geneticky založené onemocnění. Vliv faktorů prostředí je však u tohoto onemocnění velmi výrazný a na genetické předpoklady navazuje. Mezi faktory zvyšující riziko onemocnění patří stres a nevhodné dietní návyky a s tím související obezita. Choroba je zatím nevyléčitelná, ale vhodnou životosprávou a léčbou lze dlouhodobě tlumit její projevy a následky.

Rozlišují se dva základní typy DM:

diabetes I. typu – jde o autoimunní chorobu, jsou zničeny buňky slinivky břišní, které produkují hormon inzulín

diabetes II. typu - je způsoben sníženou citlivostí tkání vlastního těla k inzulínu

S postupně se rozšiřujícími vědeckými poznatky o patofyzických mechanismech lze rozlišit stále více podskupin tohoto onemocnění, nejčastějším ovšem zůstává II. typ (dříve označovaný jako insulin rezistentní forma, který zahrnuje až 95 % všech případů.)

S tímto onemocněním se v roce 2013 v ČR léčilo 861,6 tisíce osob (412,0 tisíce mužů a 449,6 tisíce žen), což je oproti předchozímu roku nárůst o 2,4 %. V přepočtu na 1 000 osob daného pohlaví v roce 2013 činila četnost DM 80 mužů a 84 žen. Převahu výskytu diabetu u žen lze vysvětlit průměrně vyšším věkem dožití žen a také nástupem diabetu II. typu převážně ve vyšším věku.

Moravskoslezský kraj

Na úvazek 1 lékaře v oboru diabetologie připadalo v MS kraji v roce 2013 v průměru 2 457 léčených pacientů (ČR 2 356). V průběhu roku 2013 poskytly ordinace 335 283 ošetření, což představovalo 3,1 ošetření (ČR 2,6) na jednoho léčeného diabetika.

Na diabetologických pracovištích a v ordinacích praktického lékaře pro dospělé bylo v kraji k 31.12.2013 evidováno 108 754 léčených diabetiků, což představovalo 12,6 % celkového počtu léčených diabetiků v ČR. Na 100 000 obyvatel vychází relace 8 901 diabetiků (ČR 8 197). Výskyt cukrovky je dlouhodobě vyšší u žen, které tvořily 53 % z celku.

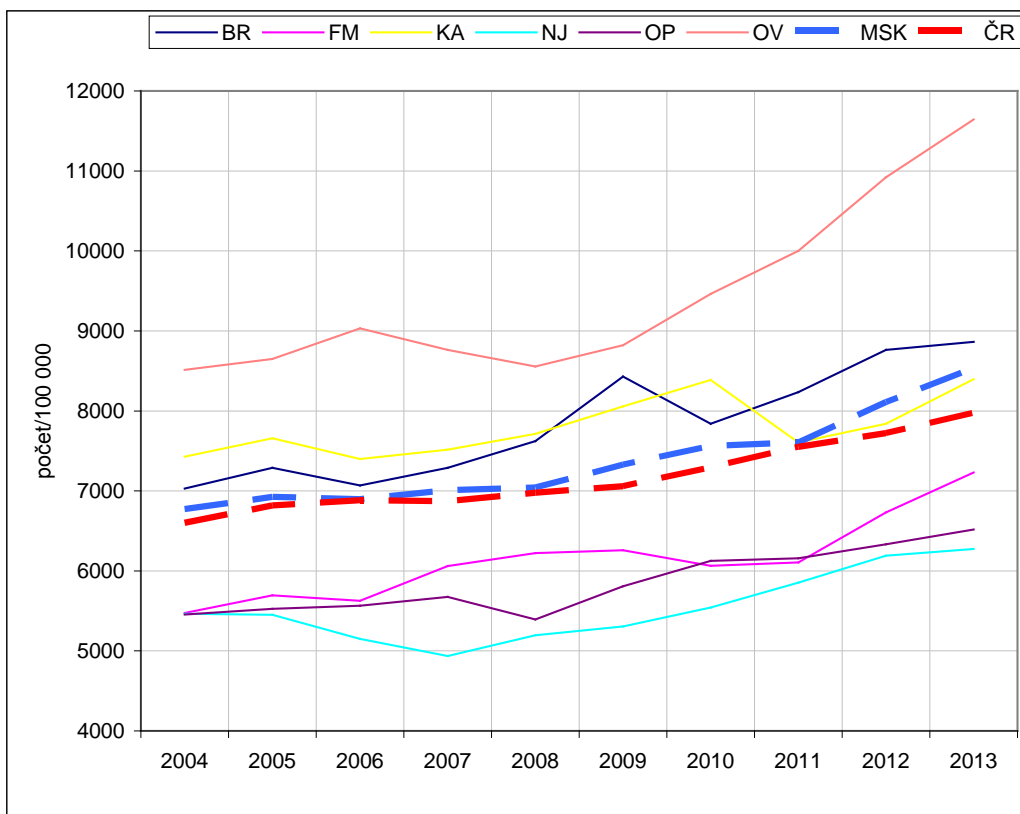
V roce 2013 činil počet léčených diabetiků 8,9 % z celkového počtu obyvatel kraje (ČR 8,2 %). Nejvíce nemocných mužů i žen v kraji je v okrese Ostrava a Bruntál.

Diabetickými komplikacemi bylo postiženo 33 392 osob, tj. 30,7 % z počtu léčených diabetiků (ČR 29,2 %).

Zdroj dat: ÚZIS ČR

Více informací k akcím, které probíhají v souvislosti se dnem diabetu, a také test rizika cukrovky najdete na www.dendiabetu.cz.

Prevalence diabetiků (počet evidovaných diabetiků na 100 000 obyvatel) – muži

Prevalence diabetiků (počet evidovaných diabetiků na 100 000 obyvatel) – ženy

